

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 16-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09044**

Områdesnamn: **SNABBEN-LJUGARN**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 6J SO, 6J SV, Mittpunkt: 6J 2g 40

Areal: 2 227 ha land

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Kust/havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 117/118

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

sedimentär berggrundsstratigrafi		
	vattendrag	fauna
	äng	flora

Värdeomdöme: Området omfattar ett nästan två mil långt kustområde. Kustlinjen upptas till stor del av låga kustklingor med talrika berggrundsblottningar. Erosionsformer såsom strandgrytor, raukar och överhäng. Naturligt slingrande vattendrag med värdefulla havsöringsbestånd i Gartarveån, Halsegårdaån och Husgrafsån. I Gartarveån och Halsegårdaån pågår forskning på havsöring. Flora med många rariteter och stor mångformighet. Omväxlande vegetationstyper. Rika orkidébestånd. Mullvaldsänget är ett välhävdad änge med rik flora.

Huvudkriterier:

- A. Kustavsnitt med flygsand, långa sandstränder, raukområde och fascinerande natur.
- C. Vattendrag med rik förekomst av havsöring.
- D. Rik flora.

Stödkriterier: Storlek, kontinuitet, representativitet, raritet, nyckelområde, funktion.

Förutsättningar för bevarande: Att betningen fortsätter. Områdets värden påverkas negativt av dikningar, olämplig skogsavverkning och olämplig fritidsbebyggelse. Skjutning mot Grynghällar bör ej ske så länge det är öppet vatten kring dessa.

Säkerställande: Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur (Länsstyrelsen 1984).

Danbo och Folhammar är avsatta som naturreservat (1957 resp. 1974).

Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt nummer 31) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt nummer 65-7).

Kustpartiet Snabben-Sysne och Sjaustrehammar omfattas av strandskydd 200 m, Sjaustrehammar-Folhammar omfattas av strandskydd 300 m.

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr I 4 Gotlandskusten.

Danbo är av regeringen föreslaget Natura2000-område.

Områdets huvuddrag:

Snabben-Sandviken

Kuststräcka som i N når en höjd av drygt 15 m ö h och som söderut erhåller en allt flackare topografi. V om Snabben ligger en kustklint med välutbildade överhäng och grottor. S om Snabben går berggrunden i dagen i själva strandkanten, medan vegetationsfria strandvallar upptar de innanföriggande strandområdena. O om Hallgårds kännetecknas vegetationen av stor mångformighet och här finns en rik förekomst av salepsrot. Vegetationen är även i området i stort mycket omväxlande med i huvudsak öppna vegetationstyper med inslag av talldungar. I strandområdet NO Sysne växer de stora sällsyntheterna spjutskråp, martorn, strandkål och hedblomster. På Sysnehavön är hållmarksfloran rik. Landskapsbilden präglas av den vackra orörda stranden, vilken har geomorfologiskt enkla och rena drag och förekomst av en av de två kustklintarna på östra Gotland.

Naturreservatet Sandviken består av en sandstrand med innanföriggande strandskog av tall. Reservatet utgör en flitigt utnyttjad badplats. Sandstranden präglas av en typisk artsammansättning med bl a östersjörör, sandsallat och sandsvingel. Här växer även gräset alvarkösa i en ovanlig miljö.

Sandviken-Sjaustrehammar och området SV Sjaustre

Kustpartiet strax S om Sandvikshamn upptas av flygsand. Strandvallar och hållmarker dominerar kusten söderut ner mot Grynge. Mellan Grynge och Danbo ligger en sandstrand. Söder om Danbo sträcker sig en låg kustklint med förekomst av olika erosionsformer som strandgrytor, raukar och överhäng. Berggrunden utgörs av stromatoporoidkalk.

I floran förekommer många rariteter av vilka kan nämnas strandkål, martorn och gotlandssolvända.

SV Sjaustre avbryts den vidsträckta sandstranden här och var av slingrande bäckfåror som skär sig ner i den sandiga marken. I Gartarveån, Halsegårdaån och Hugraifsån finns bestånd av havsöring. I Gartarveån och Halsegårdaån pågår forskning på havsöring. Målet med forskningen är bl a att kartlägga de olika stammarnas populationsdynamik och genetiska status.

Vegetationen karaktäriseras av bl a sandnarv, baktimjan, sandtimotej och strandråg. På senare tid har högvuxna örter och gräs vandrat in. Av dessa märks särskilt sandsallat, spjutskråp och martorn.

Danbo naturreservat utgörs av en förhållandevis orörd sandstrand och sandgräshed med innanföriggande barrskog.

Folhammar

Innanför strandområdets raukar höjer sig terrängen och strandvallar har utbildats mellan hällytorna. Här ligger en liten källmyr med rika bestånd av orkidéer, bl a sumpnycklar och en gulvitblommig variant av kärrknipprot. S om Folhammar karaktäriseras kusten av sandstränder med enstaka blockrika uddar. Naturreservatet Folhammar är ett raukområde uppbyggt av revkalksten mycket rik på stromatoporoider och sjölimjor. Innanför raukområdet förekommer strandvallar mellan hållpartierna. Vegetationen är intressant med förekomst av bl a länets vackraste bestånd av martorn. Landskapsbilden präglas av raukbildningarna samt av den gläntrika tallskogen.

Mullvalds änge är ett traditionellt skött änge. Ängsvegetationens sammansättning är formad av den långvariga markanvändningen och dess historia. Här växer bl a svinrot, brudbröd, darrgräs, S:t Pers

nycklar, jordtistel, rosettjungfrulin, brudsporre och fågelstarr. Till rödlistade arter hör tidigblommande höskallra, skuggkranslav och alléorangelav.

Anmärkningar:

Referenser:

Fiskeriverket, 1988: *Områden av riksintresse för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.*

Gotlands kommun, 1995: *Vision Gotland 2010.*

Gudmarsson, A., 1978: *Danbo naturreservat, Gammelgarn. Botanisk inventering.* –Länsstyrelsen i Gotlands län.

Gudmarsson, A., 1978: *Hammarn, Gammelgarn. Botanisk inventering.* –Länsstyrelsen i Gotlands län.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland.*

T. Järvi, Fiskeriverkets Sötvattenlaboratorium: *Pers. med.*